

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

de gemeenteraad

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk
rm-2016.115 – BOW/2015.549
RIS 293748
Doorkiesnummer
14070
E-mailadres

Aantal bijlagen

3

Datum

12 maart 2016

Onderwerp

Afdoening moties onderwijs

- 1) motie 50 Mismatch onderwijs arbeidsmarkt - rv 119
- 2) motie 14 Conciërgeregeling - rv 119
- 3) motie 144.2015/3 Ondernemerschapsonderwijs - rv 144
- 4) motie 19 Uitbreiding vve - rv119

Geachte voorzitter,

De gemeenteraad van Den Haag heeft in vergadering bijeen op 5 november 2015 ter bespreking van het voorstel van het college inzake Programmabegroting 2016-2019 (rv 119; RIS 285871) en 17 december 2015 ter bespreking van het voorstel van het college inzake Programma Creatieve Stad 'The Hague Impact Economy' (rv 144; RIS 283894) vier moties aangenomen:

- 1) Inzichtelijk maken mismatch onderwijs en arbeidsmarkt en voortgangsrapportage Geslaagd in het vak 2.0 (rv119).
- 2) De conciërgeregeling (rv119).
- 3) Het keurmerk ondernemerschapsonderwijs (rv144).
- 4) Oproep voor een actieplan ter uitbreiding van de voor- en vroegschoolse educatie en de vormgeving van de harmonisatie (rv119).

In deze raadsmededeling zet het college uiteen welke acties uitgevoerd worden om uitvoering te geven aan deze moties. Het betreft hier een gecombineerde reactie op de vier moties.

Inlichtingen bij

1) Afdoening motie *Inzichtelijk maken mismatch onderwijs en arbeidsmarkt en voortgangsrapportage Geslaagd in het vak 2.0* (rv119; RIS 288174)

Op 5 november 2015 heeft uw raad een motie aangenomen over het inzichtelijk maken van het aanbod in het onderwijs en de vraag van de arbeidsmarkt. Bij brief van 14 december 2015 (BOW/2015.589-RIS 289901) heeft de wethouder van Kenniseconomie, Internationalisering, Jeugd en Onderwijs aangegeven dat op deze motie zal worden gereageerd in combinatie met de toezending van de voortgangsrapportage *Geslaagd in het vak 2.0* over het verbinden van onderwijs en arbeidsmarkt in Haaglanden omdat er grote raakvlakken zijn. De motie luidde als volgt:

De gemeenteraad van Den Haag,

op 5 november 2015 in vergadering bijeen ter bespreking van het voorstel van het college inzake Programmabegroting 2016-2019 (rv 119; RIS 285871).

Constaterende dat:

- *Veel Hagenaars geen baan kunnen vinden omdat zij een bepaalde opleiding of expertise missen en veel Haagse ondernemers geen geschikt personeel met de juiste opleiding en expertise kunnen vinden;*
- *sprake is van een mismatch tussen het aanbod van opleidingen en de gevraagde opleidingen voor er openstaande vacatures in onze stad;*
- *deze mismatch ook door de wethouder KIJO wordt erkend;*
- *er nog geen passend (stimulerend) beleid vanuit de gemeente is om samen met het onderwijs en ondernemers deze mismatch te verkleinen.*

Overwegende dat:

- *het voor het stimuleren van de Haagse werkgelegenheid en het Haagse bedrijfsleven nodig is dat deze mismatch wordt verkleind;*
- *het Haagse onderwijsaanbod beter moet aansluiten op de behoefte van Haagse werkgevers;*
- *de gemeente niet gaat over het aanbod van het onderwijs;*
- *het van belang is dat het Haagse bedrijfsleven en het onderwijs hun contacten versterken;*

Verzoekt het college:

- *Om de raad te informeren in welke sectoren op middellange termijn de meeste werkgelegenheid zal ontstaan en welke beroepsvaardigheden en sociale vaardigheden daarvoor belangrijk zijn;*
- *aan te geven wat er in Den Haag en nabije omgeving op die gebieden aan relevant onderwijs beschikbaar is en waar mogelijk extra aanbod nodig is.*
- *dit in acht nemend, met voorstellen te komen om het Haagse bedrijfsleven en onderwijsinstellingen te stimuleren nader tot elkaar te komen in de afstemming van vraag en aanbod, bijvoorbeeld op het gebied van beroepsvaardigheden en sociale vaardigheden.*

Op verschillende plaatsen zullen wij verwijzen naar de Monitor Geslaagd in het vak 2.0 uit 2015 en de Factsheet Geslaagd in het vak 2.0. In de Monitor is de stand van zaken over de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt op acht speerpunten opgenomen. De Factsheet biedt een overzicht van behaalde resultaten van projecten en activiteiten.

Het college geeft op de volgende manier antwoord op deze uitspraak van de raad:

1a. In welke sectoren zal op middellange termijn de meeste werkgelegenheid ontstaan en welke beroepsvaardigheden en sociale vaardigheden zijn daarvoor belangrijk?

In bijlage 1 treft u een overzicht aan van de werkgelegenheid per 1 januari 2015 en een globale inschatting van de werkgelegenheid voor mbo en hbo/wo.

In relatie tot de ontwikkeling van de werkgelegenheid de komende jaren zijn drie punten van belang.

Het betreft de mogelijke verdringing van verschillende groepen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, de omslag naar de Next Economy en de mate waarin technologie en robots het werk gaan beïnvloeden. We lichten elk punt kort toe.

De mogelijke verdringing van verschillende groepen vooral aan de onderkant van de arbeidsmarkt

In het voorjaar van 2015 verscheen het door het onderzoeksbureau SEOR, in opdracht van de gemeente Den Haag opgestelde rapport “Arbeidsmarktverkenningen Haaglanden 2014-2018” dat aan de Raad is toegezonden (RIS291390). Eén van de belangrijkste conclusies die SEOR trekt, is dat in de periode 2014-2018 de mismatch aan de onderkant van de arbeidsmarkt zich zal blijven voordoen.

De gemeente Den Haag heeft inmiddels een opdracht verstrekt om de kansen van laaggekwalificeerde Haagse werkzoekenden voor de komende jaren in beeld te brengen. Dit onderzoek is in het najaar gereed en u wordt over dit onderzoek geïnformeerd.

De mismatch aan de onderkant van de arbeidsmarkt blijkt ook uit de hoge werkloosheid onder lager opgeleiden (RIS291883). Het college is zich bewust van de urgentie van dat probleem. Dit bredere vraagstuk komt daarom ook in de voortgangsrapportage werk en economie aan de orde.

De omslag naar de Next Economy

In opdracht van de Metropoolregio Rotterdam – Den Haag wordt een Roadmap Next Economy opgesteld, die in oktober 2016 gereed moet zijn. Omdat de fossiele brandstoffen eindig zijn en er ecologische beperkingen zijn (zie uitkomsten klimaatop Parijs december 2015), zal de economie moeten verduurzamen en stapsgewijs overschakelen op hernieuwbare energie zoals zon, wind, water en andere bronnen. Deze omschakeling zal werkgelegenheid met zich meebrengen. Daarnaast is volledige verduurzaming van woningen en alle overige gebouwen noodzakelijk om het energieverbruik stevig terug te dringen en klimaatdoeleinden te halen. Deze omschakeling zal veel werkgelegenheid met zich meebrengen in de bouw- en installatiebranches. Dit wordt de komende tijd in kaart gebracht door een projectteam.

In de Next Economy zal de informatie- en communicatietechnologie een grote rol spelen in alle sectoren van de arbeidsmarkt en in alle sectoren van de samenleving. Het onderwijs heeft de belangrijke rol jongeren op hun toekomst voor te bereiden en de beroepsbevolking bij te scholen.

Voor de ontwikkeling van de Roadmap is aan de volgende economische clusters gevraagd het toekomstperspectief in de Next Economy te ontwikkelen: Health & Life Sciences, Veiligheid en Recht, Schone Technologie, Voedsel en Bloemen, Maakindustrie & Smart Industrie, Bouw en renovatie, Impact en deel-economie.

Daarnaast wordt de functie van internet in relatie tot communicatie, energie, mobiliteit en circulariteit, en onderwijs en arbeidsmarkt in kaart gebracht. Het punt van werkgelegenheid wordt ook op de Europese agenda gezet. Op 21 september 2016 vindt een European High Level Meeting on Employment plaats in Rotterdam.

De toekomst van werk in het tweede machinetijdperk

De meningen over het tempo waarin robots werk overnemen en/of werk ingrijpend zullen veranderen zijn gevarieerd en verdeeld. Het is echter een historisch feit, dat machines mensen altijd hebben vervangen als ze dat werk sneller, beter en goedkoper kunnen dan de mens. Dat heeft de mens vrij gemaakt om ander – productiever- werk te gaan doen. Steeds krachtiger computers, toenemende kunstmatige intelligentie, ingenieuze sensoren en internet of things (alle apparaten met elkaar verbonden) brengen deze vervanging van mensen door robots echter in een ongekende stroomversnelling. We moeten daarom de vragen stellen welk mensenwerk zal niet binnen afzienbare tijd (vijf tot tien jaar) door robots worden overgenomen, en welk ander werk komt er beschikbaar? Om u een idee te geven: de BBC heeft voor de arbeidsmarkt in het Verenigd Koninkrijk – op basis van Oxford onderzoek - 366 beroepen in een ‘Will a robot take your job?’ – calculator gezet, zie <http://www.bbc.com/news/technology-34066941>.

Ook het kabinet houdt zich bezig met dit vraagstuk. Op voorstel van Minister Asscher heeft het kabinet de Sociaal Economische Raad gevraagd advies uit te brengen over de gevolgen van technologische ontwikkelingen - waaronder robotisering - voor de arbeidsmarkt. Vanwege de grote onzekerheden wordt de SER gevraagd verschillende scenario's uit te werken. Het advies wordt verwacht in april 2016.

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid heeft in december 2015 een rapport gepubliceerd onder de titel *De robot de baas. De toekomst van werk in het tweede machinetijdperk*. In dit rapport worden experts aan het woord gelaten over allerlei aspecten van robotisering. De WRR komt nog met een tweede rapport over de arbeidsmarkt en rechtspositie van medewerkers op de arbeidsmarkt. De WRR pleit voor een landelijke robotagenda waarin we aangeven hoe Nederland wil omgaan met de verdringing en met de veranderingen binnen werkzaamheden als voor een deel een robot wordt geïntroduceerd. Uiteraard zal het College deze rapporten en adviezen bestuderen en betrekken bij de verder ontwikkeling van het beleid ten aanzien van economie en werkgelegenheid.

Op naar 21^e eeuwse vaardigheden

Het debat in het onderwijs gaat vooral over de invoering van de 21e eeuwse vaardigheden, ook wel kernvaardigheden, sleutelvaardigheden of vakoverstijgende vaardigheden genoemd. Bovenstaand model omschrijft 11 vaardigheden die leerlingen in hun latere leven nodig hebben en die ze zich nu in het onderwijs eigen moeten maken. De eerste concrete lesmaterialen bij dit model komen dit voorjaar beschikbaar. De vaardigheden kunnen zowel los als in samenhang gezien worden, maar altijd in combinatie met vakspecifieke kennis en vaardigheden.

Tot slot nog iets over het belang van een ondernemende houding. We prijzen ons gelukkig in Den Haag dat vier onderwijsinstellingen, Leidse Universiteit, Campus Den Haag, Inholland, Haagse Hogeschool en ROC Mondriaan hun onderwijsaanbod in ondernemersvaardigheden gezamenlijk aanbieden op één site van Citylab en tevens de drempels hebben weggehaald voor studenten die op de ene instelling zijn ingeschreven en op een andere instelling een module willen volgen.

Tevens is dit Citylab gestart met tal van initiatieven om het ondernemen te stimuleren. Het is een mooi initiatief in onze stad, zie de factsheet speerpunt 5 voor de concrete activiteiten.

1b. Wat is er in Den Haag en nabije omgeving op die gebieden aan relevant onderwijs beschikbaar en waar is mogelijk extra aanbod nodig?

Alle scholen voor primair en voortgezet onderwijs staan in de Scholenwijzers. Een overzicht van alle bestaande opleidingen in het mbo en hoger onderwijs is te vinden op www.bekijkjetoekomstnu.nl. De vraag is welke mogelijkheden de onderwijsinstellingen voor middelbaar en hoger beroepsonderwijs hebben om de opleidingen te actualiseren en zo nodig nieuwe opleidingen te starten. Het beroepsonderwijs dient immers nauw aan te sluiten bij de (regionale) arbeidsmarkt met opleidingen voor zowel jongeren als volwassenen. Dit is geen eenmalig maar een continu proces, waarin (beroeps)onderwijsinstellingen in dialoog met het bedrijfsleven en werkgevers hun opleidingsaanbod bij de tijd houden.

Het mbo kent per cluster van opleidingen *beroepencommissies* bestaande uit vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven. Het mbo kan *Centra voor Innovatief Vakmanschap* inrichten en voor financiering samen met bedrijven en gemeenten een beroep doen op het Regionaal Investeringsfonds mbo van het Rijk. In onze regio zijn er verschillende Centra, zoals het High Tech Centre in Delft, Masterplan voor metaal, elektro en installatietechniek, smart technologie en er lopen aanvragen voor cybersecurity en zorg & technologie. Sinds een jaar kan het mbo *keuzedelen* binnen opleidingen aanbieden. Een keuzedeel kan een regionale inkleuring krijgen, zodat een student zijn arbeidsmarktpositie verbetert voor sectoren die in de regio sterk vertegenwoordigd zijn. Een overzicht van goedgekeurde keuzedelen is te vinden op de site van de Stichting Beroepsonderwijs-Bedrijfsleven. Per 8 januari 2016 heeft het Kabinet bekend gemaakt dat mbo-scholen meer ruimte krijgen voor eigen regionaal opleidingsaanbod zodat zij met hun opleidingen sneller kunnen inspelen op opkomende beroepen.

In het hbo adviseren *werkveldcommissies* bestaand uit vertegenwoordigers uit het regionaal/nationaal/internationaal bedrijfsleven over de opzet van opleidingen. Vanuit het hoger onderwijs (hbo en wo) vinden *sectorale verkenningen* plaats waarbij het bestaande onderwijs in verschillende sectoren periodiek wordt doorgelicht: is het onderwijs nog steeds aangesloten op de actuele en in de toekomst te verwachten maatschappelijke ontwikkelingen? Daarnaast heeft de overheid in 2015 het *Associate degree* (Ad) ingevoerd. Het is een kortere hbo-studie die sterk gericht is op de arbeidsmarkt. Doel is om doorstuderen aantrekkelijker te maken, vooral voor mbo-4 studenten en mensen met een aantal jaren werkervaring. Elke hoger onderwijsinstelling kent zijn eigen zwaartepunten en eigen partners.

De zwaartepunten van De Haagse Hogeschool zijn:

- ondernemerschap en innovatie in een tijdperk van globalisering;
- goed bestuur voor een veilige wereld;
- kwaliteit van het leven: technologie voor gezondheid.

De zwaartepunten van Inholland zijn:

- creatieve economie;
- gezonde samenleving;
- duurzame techniek en groen.

Het Rijk stelt extra budget beschikbaar, bedoeld voor extra docenten en lectoren zodat zij meer ruimte krijgen om regionale netwerken op te bouwen en te onderhouden. Hogescholen kunnen investeren in het uitbreiden van praktijkgericht onderzoek (zoals meer lectoren en meer gepromoveerde docenten). Dit is belangrijk omdat bij hogescholen de verbindingen met de omgeving steeds meer via deze lectoraten verlopen. Daarnaast is er een impuls van het Rijk voor het door ontwikkelen van veelbelovende samenwerkingsverbanden, zowel publiek-privaat als publiek-publiek.

Vanuit het Rijk wordt de start van *Centres of Expertise* in het hbo gestimuleerd. De centers richten zich op een relevant (regionaal) cluster van innovatief bedrijfsleven en hebben als doel om te voorzien in meer en betere studenten; in toegepast onderzoek voor het bedrijfsleven; in vraaggericht opleiden en in om-, bij- en nascholing. Den Haag kent het Centre of Expertise Cyber Security, dat eind 2015 aan De Haagse Hogeschool van start is gegaan.

Tot zover de schets van de mogelijkheden voor de mbo- en hbo-instellingen om hun onderwijsprogramma's af te stemmen op de regionale arbeidsmarkt. Maar er is nog meer. De monitor *Geslaagd in het vak 2.0.* en de Factsheet aangevuld met enkele recente ontwikkelingen geven het volgende beeld voor de speerpunten.

Techniek:

Vier samenwerkingsverbanden verbeteren voor de technische sector de afstemming op de regionale arbeidsmarkt:

1. het Masterplan van acht ROC's in Zuid-Holland voor de metaal, elektro en installatietechniek,
2. het recent opgezette High Tech Centre in Delft, (Mondriaan, bedrijven en gemeente Delft),
3. de aansluiting van het onderwijs bij het composietencluster in Ypenburg (bedrijven, Mondriaan, gemeente Den Haag).
4. het ID-College richt zich met de gemeente Zoetermeer en bedrijven op de Smart Technology.

De vmbo- en mbo-instellingen werken samen met gemeenten en bedrijven in de Techniekagenda Haaglanden om er voor te zorgen dat het aantal leerlingen stijgt.

Zorg:

In de zorg neemt het tekort aan mensen de komende jaren toe. Hierbij moet onderscheid gemaakt worden tussen de gezondheidszorg (tekort is vooral op hbo-wo niveau terwijl op mbo-2/3 een licht overschot is) en verpleging, verzorging, maatschappelijke dienstverlening (tekort op vmbo-mbo en overschot op hbo-niveau). Voor een deel van de functies zal de komende tijd meer zicht komen op het gewenste opleidingsniveau. Vernieuwing van de afstemming onderwijs-arbeidsmarkt wordt opgepakt via het plan Extra STRONG, inclusief zorg en technologie 2016-2019. Hiervoor is in januari 2016 een aanvraag ingediend bij het Regionaal Investeringsfonds mbo, met steun van zorginstellingen, de gemeente Den Haag en anderen.

Onderwijs:

In het voortgezet onderwijs is er een tekort aan met name tweedegraads bevoegde leraren. Er ligt een Actieagenda Professionele Ontwikkeling die de gemeente en schoolbesturen samen hebben opgesteld. De prioriteit voor deze agenda en ook voor het stadsbrede programma De Rode Loper van de schoolbesturen zelf, is dat er voldoende leraren zijn en dat de leraren ook de juiste bevoegdheid hebben. In het mbo en hoger onderwijs is in bepaalde sectoren een groeiend tekort aan docenten. Meest in het oog springend is het tekort aan docenten in Cyber Security, een groeisector voor de Haagse regio. Naast voldoende leraren en bevoegde leraren is van belang dat leraren ook bekwaam zijn. Met instrumenten als de lerarenbeurs en professionele gemeenschappen stimuleert de gemeente, aanvullend op landelijk beleid en het eigen beleid van schoolbesturen in hun rol van werkgever, dat leraren blijven leren.

Veiligheid:

Er zijn bijna 26.000 banen binnen de The Hague Security Delta (HSD), een kennisintensief cluster. In 2014 heeft de HSD naar schatting 12.700 banen bij bedrijven die zich bezig houden met national security, cyber security, critical infrastructure, urban security, forensics en education & research. Daaromheen zit een schil van partners en veiligheidgerelateerde organisaties waarin naar schatting nog eens 13.000 mensen werkzaam zijn. Veel van deze banen zitten ook in de ICT. De verwachting is dat er nog ca. 4000 banen bijkomen tot 2020. Het is daarom zaak om het bijbehorende onderwijs – de eerste opleidingen zijn er - verder te ontwikkelen. ROC Mondriaan heeft daartoe samen met de HSD een aanvraag Cybersecurity 2016-2019 opgesteld en in januari 2016 ingediend bij het Regionaal investeringsfonds mbo met steun van bedrijven en de gemeente Den Haag.

Cluster Vrede & Recht:

Dit cluster bestaat uit internationale organisaties, internationale onderwijs- en kennisinstellingen, intergouvernementele en non-gouvernementele organisaties in Haaglanden, Leiden en Noordwijk. De regio kent 369 vestigingen die in 2012 goed zijn voor 19.500 formatieplaatsen, waarvan 65% in Den Haag en de rest erbuiten. De werkgelegenheid in dit cluster is toegenomen met naar schatting 2,2 % in 2012 - 2014. Specifieke opleidingen voor het cluster Vrede & Recht bestaan nog niet. In die zin is het moeilijk voorspellen hoeveel mensen in de nabije toekomst een baan zullen vinden in dit cluster. Het onderwijs speelt in op deze sector met het lectoraat Internationale Vrede, Recht en Veiligheid en de Campus Den Haag kent een minor Security, Safety and Justice.

ICT:

De ICT-sector is sterk in beweging, sommige bedrijven groeien, anderen krimpen. Verder zijn er ook veel ICT-ers werkzaam in andere sectoren zodat een overall beeld moeilijk te geven is. Om de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt te bevorderen is een game opgezet, die gaat fungeren als keuzedeel.

Mbo en hbo bieden ook onderwijs aan volwassenen. Dat kan op tal van manieren: in overleg met de werkgever, op eigen initiatief of via re-integratie. Een goed voorbeeld is de zorgsector in Haaglanden die – als gevolg van rijksbeleid in de zorg - te maken heeft met een forse omslag. De sector heeft onder aanvoering van de werkgeversvereniging Zorgzijn werkt een sectorplan opgesteld. Met de hiervoor verkregen middelen van het Ministerie van SZW worden trainingen verzorgd om bij te blijven. Medewerkers kunnen gebruik maken van een competentiescan/studieadvies en van scholingsprogramma's gericht op de ontwikkeling van competenties die nodig zijn voor het (blijven) werken in de zorg. Daarnaast kunnen werknemers extra leer-werk trajecten volgen op mbo- of hbo-niveau. Ook kunnen werknemers een EVC-traject doorlopen: zo krijgen ze de beschikking over een certificaat waarin staat wat hij of zij aan kennis en ervaring heeft. De eerste resultaten zijn er, zie hiervoor de Factsheet Geslaagd in het vak 2.0, speerpunt 2.

1c. Hoe gaan we verder met het verbinden van onderwijs en arbeidsmarkt in Den Haag, de regio en de Metropoolregio Rotterdam - Den Haag?

Zoals u bekend is, heeft het College het beleid ten aanzien van Economie en Werkgelegenheid neergelegd in de Agenda kenniseconomie, de Agenda Stedelijke Economie en het Actieplan Mensen aan het werk. U wordt periodiek via de voortgangsrapportages geïnformeerd over de voortgang. De uitkomsten van de genoemde rapporten zullen betrokken worden bij deze voortgangsrapportages.

De Actieagenda Geslaagd in het vak 2.0 zullen we continueren in digitale vorm. Wij zullen de partners vragen of zij de speerpunten per 1 oktober 2016 willen actualiseren en op de website www.geslaagdinhetvak.nl kenbaar maken. Daarmee blijft deze Actieagenda actueel.

Via reguliere overleggen met de onderwijsinstellingen komt aan de orde of en zo ja welke initiatieven genomen moeten worden. Onder Ib vindt u tal van voorbeelden waar de gemeente Den Haag bij betrokken is.

Verder worden economische sectoren en onderwijsinstellingen intensief betrokken bij de concretisering van de Roadmap Next Economy voor de Metropoolregio Rotterdam - Den Haag. Deze Roadmap zal worden voorzien van handelingsperspectieven en een investeringsstrategie.

Binnen dit 'ecosysteem' zijn voldoende mogelijkheden om vragen over het al dan niet veranderen van opleidingen te adresseren.

2) Afdoening motie *De conciërgeregeling (rv119; RIS 288127)*

In de raadsvergadering van 5 november 2015 hebben de raadsleden de heren De Mos (Groep de Mos/Ouderenpartij) en Rogier (CDA), bij de bespreking van de Programmabegroting 2016-2019 motie met nummer 14 "Conciërge" ingediend over "het aanstellen van conciërges op scholen te betrekken bij het 10.000 banenplan". Deze motie is door de raad aangenomen. Hierbij informeert het college de raad over de afdoening van de motie.

De gemeenteraad van Den Haag,

op 5 november 2015 in vergadering bijeen ter bespreking van het voorstel van het college inzake Programmabegroting 2016-2019 (rv 119; RIS 285871).

Constateerende dat:

- *Goed onderwijs alleen kan geschieden als er orde en rust op scholen kan worden gegarandeerd;*
- *op iedere school een conciërge een belangrijke taak zou moeten hebben om een oogje in het zeil te houden aangaande het wel en wee binnen de school en de directe omgeving, zoals het schoolplein.*

Overwegende dat:

- *Het College 0,4 miljoen euro heeft uitgetrokken voor conciërges;*
- *het beschikbare budget niet genoeg is voor een conciërge op alle Haagse basisscholen.*

Voorts overwegende dat:

Uit de commissievergadering is gebleken dat het uitgetrokken budget voor conciërges op de tocht zou staan;

Verzoekt het College het aanstellen van conciërges te betrekken bij het 10.000-banenplan, teneinde te pogen om alle basisscholen te voorzien van een conciërge en de Raad hier na het Kerstreces over te informeren.

Het college geeft op de volgende manier antwoord op deze uitspraak van de raad:

Wij onderschrijven het streven dat zo veel mogelijk Haagse basisscholen een conciërge hebben. In de Haagse Educatieve Agenda 2014-2018 is één van de ambities: “We zorgen dat schoolgebouwen een stimulerende en veilige leefomgeving bieden en multifunctioneel gebruik mogelijk maken.” Onderwijsondersteunend personeel, zoals een conciërge, kan een belangrijke bijdrage leveren aan de sociale en fysieke veiligheid op een school. Zij weten vaak precies wat er speelt onder de leerlingen en hebben een sleutelrol op scholen.

Gemeentelijke regelingen

Er zijn twee gemeentelijke regelingen waar scholen een financiële bijdrage kunnen ontvangen voor een conciërge.

1. In het kader van het coalitieakkoord 2014-2018 Vertrouwen op Haagse Kracht is jaarlijks €400.000,00 structureel beschikbaar gesteld om een financiële bijdrage aan Haagse basisscholen te verlenen voor (extra) uren conciërges. Het bedrag van € 400.000,00 is niet voldoende om een conciërge te financieren op alle Haagse scholen. Uitgangspunt bij subsidiëring van de conciërges op scholen is daarom, dat het schoolbestuur in principe een conciërge aanstelt en financiert via de lumpsum van het Rijk en dat de gemeente een aanvullende bijdrage verleent (cofinanciering). De aanvullende bijdrage is gebaseerd op het leerlingenaantal. Het schoolbestuur vraagt de subsidie aan en bepaalt waar de extra uren conciërges worden ingezet. 90% van de schoolbesturen heeft voor 2016 subsidie gevraagd, een aantal kleine schoolbesturen (nog) niet).
2. Er is sinds 2004 ook een gemeentelijke regeling om voormalige ID-banen (conciërges, klassenassistenten of administratieve medewerkers) binnen het onderwijs regulier te maken. De gemeente geeft per persoon een structurele bijdrage van maximaal € 15.000,00, zodat een schoolbestuur een aantal voormalige ID-banen kan blijven financieren. De eerste jaren heeft de Dienst SZW een gedeelte van de gemeentelijke bijdrage gefinancierd, maar de afgelopen 8 jaar wordt de regeling door de Dienst OCW gefinancierd. De omgezette ID-banen zitten voornamelijk in het PO en 1 in het VO. Ieder jaar moeten besturen wel een nieuwe aanvraag indienen. Vacatures zijn zij verplicht te vullen met mensen die in de ‘kaartenbak’ van de dienst SZW staan, anders vervalt de subsidie. Het beschikbare budget voor de regeling voormalige ID-banen bedraagt € 495.000,00 en op dit moment wordt via deze regeling aan scholen voor ca. 33 personen een bijdrage verleend.

Teruglopende Rijksbekostiging

De rijksregeling loonkostensubsidie ondersteunend personeel basisscholen is per 1 augustus 2015 beëindigd. De middelen van deze specifieke regeling zijn verdeeld over de lumpsum bedragen voor alle scholen. De meeste scholen hebben echter te maken met een teruglopende Rijksbekostiging. Dit komt door de afname van het aantal leerlingen en de afname van het aantal leerlingen met een gewicht.

Schoolbesturen beslissen zelf hoe ze de lumpsum middelen inzetten. Door de terugloop van middelen zijn scholen genoodzaakt keuzes te maken. De meeste schoolbesturen en scholen geven prioriteit aan activiteiten in en rond de klas. 'De Haagse Scholen' (DHS) heeft met een sterke terugloop van middelen te maken en heeft daarom de keuze gemaakt komend jaar te bezuinigen op het ondersteunend personeel, waaronder conciërges. Nu hebben 2 van de 55 DHS-scholen geen conciërge. Eind 2016 zullen dit waarschijnlijk ca. 10 zijn. Bij andere grotere schoolbesturen wordt voornamelijk het komend jaar geen vermindering van conciërges verwacht. De conciërgeregeling en de regeling ID banen zorgen bij deze schoolbesturen ervoor dat het aantal conciërges in ieder geval op peil blijft.

Overigens is het zo dat vanwege de financiële keuzes niet alle basisscholen een conciërge hebben. Circa 27% van alle basisscholen in de stad heeft op dit moment geen conciërge.

10.000 nieuwe banen

Het college heeft de ambitie om in Den Haag 10.000 nieuwe banen te creëren. Het 10.000 banenplan is geen subsidieregeling. Het betreft niet één uitgewerkt plan, maar omvat een scala van inspanningen die wij samen met de sociale partners verrichten om zoveel mogelijk mensen aan het werk te krijgen. De inzet van het college is om circa 7.000 nieuwe banen te laten ontstaan in kansrijke sectoren, zoals de commerciële activiteiten die verbonden zijn aan het internationale karakter van de stad van vrede en recht en het cluster Hague Security Delta. Het is uiteindelijk aan de werkgevers om nieuwe banen te creëren, wij ondersteunen hierbij.

Daarnaast willen wij circa 3.000 mensen aan het werk helpen, onder meer door een lokaal sociaal akkoord af te sluiten met werkgevers. Landelijk hebben werkgevers, werknemers en de overheid overeenstemming bereikt over 125.000 garantiebannen in de komende jaren. Ook regionaal liggen er al afspraken. Die afspraken verbreden en verdiepen wij om ook op lokaal niveau uitzicht te bieden op werk voor onder andere mensen met een arbeidsbeperking (garantiebannen).

Vanuit de overheid zijn diverse financiële regelingen voor werkgevers die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans willen geven. Via het Werkgevers Servicepunt (WSP) Haaglanden van de Dienst SZW kunnen werkgevers en dus ook schoolbesturen advies en informatie krijgen over de mogelijkheden om gebruik te maken van deze regelingen, bijvoorbeeld bij het zoeken naar 'nieuwe' conciërges. Het WSP zoekt en zorgt voor geschikte kandidaten.

Er zijn verschillende mogelijkheden. Eén van de belangrijkste instrumenten is de loonkostensubsidie. Daarnaast is er een werkgeverscheque en voor jongeren en 57-plussers bestaat er een ruimte premie vrijstelling. De gemeente zal de schoolbesturen erop wijzen dat het WSP hen kan informeren en adviseren over het benutten van deze mogelijkheden.

Tot slot

Het moet voor alle partners wel helder zijn, dat het uitgangspunt blijft dat scholen zelf een conciërge financieren uit de lumpsumfinanciering. De gemeente stimuleert dit zoveel mogelijk op bovengenoemde wijze.

3) Afdoening motie invoering kwaliteitslabel Ondernemen VNO-NCW (rv144; RIS 290312)

In de gemeenteraadsvergadering van 17 december 2015 heeft het raadslid de heer Grinwis van ChristenUnie/SGP bij de bespreking het voorstel van het college inzake Programma Creatieve Stad 'The Hague Impact Economy', motie 'studiekeurmerk VNO-NCW ondernemerschap' ingediend over de mogelijke invoering van het kwaliteitslabel Ondernemen van VNO-NCW op Haagse onderwijsinstellingen. Deze motie is door de raad aangenomen. Hierbij informeert het college de raad over de afdoening van de motie.

De gemeenteraad van Den Haag, in vergadering bijeen op 17 december 2015, ter bespreking van het Voorstel van het college inzake Programma Creatieve Stad 'The Hague Impact Economy' – Werken aan innovaties voor een betere wereld (rv 144; RIS 283894);

Constaterende, dat VNO-NCW Noord een kwaliteitslabel heeft ontwikkeld (HG/VNO-NCW Noord kwaliteitslabel Ondernemen), dat opleidingen gevoerd mogen worden als de kwaliteit van hun ondernemerschapsonderwijs en -ondersteuning aan de eisen van het label voldoet;

Constaterende, dat steeds meer onderwijsinstellingen zich focussen op ondernemerschap; overwegende, dat voor het aantrekken van nieuwe studenten een kwaliteitslabel, dat aantoonst in welke mate een opleiding aandacht besteedt aan ondernemerschap, aantrekkelijk is;

Overwegende, dat VNO-NCW het kwaliteitslabel graag op meer onderwijsinstellingen ingevoerd ziet;

Verzoekt het college met VNO-NCW en de Haagse onderwijsinstellingen te bekijken of dit kwaliteitslabel ook op Haagse instellingen ingevoerd kan worden en over de uitkomsten de raad te informeren.

Het college geeft op de volgende manier antwoord op deze uitspraak van de raad:

Kwaliteitslabel Ondernemen

Er bestaan twee initiatieven die beide kunnen worden ingezet om de kwaliteit van ondernemend onderwijs te benadrukken:

- **Landelijk: *Bijzonder (kwaliteits)kenmerk ondernemen NVAO***
Met het bijzonder kenmerk ondernemen van de Nederlands-Vlaamse accreditatieorganisatie (NVAO) kan een instelling/opleiding aan de buitenwereld kenbaar maken dat het onderwijs positief beoordeeld is op het onderdeel ondernemen. Het verstrekken van een kwaliteitskeurmerk valt samen met de accreditatie van dezelfde opleiding, die elke zes jaar plaatsvindt.
- **Regionaal (Groningen): *Kwaliteitslabel Ondernemen***
De Hanzehogeschool heeft in samenwerking met het werkveld een eigen visie ontwikkeld op ondernemerschap. Het kwaliteitslabel Ondernemen van de Hanzehogeschool en VNO-NCW MKB Noord is ontwikkeld voor hbo-opleidingen, die studenten opleiden tot ondernemende professional of zelfstandig ondernemer. Het label is een goed voorbeeld van hoe een onderwijsinstelling op regionaal niveau, in samenwerking met het bedrijfsleven, voort bouwt op de elementen van het bijzonder kenmerk NVAO. In het onderwijsprogramma worden studenten vanaf dag één gestimuleerd om een ondernemende professional te zijn of ondernemer te worden. Gelijktijdig met de presentatie van het kwaliteitslabel heeft landelijk voorzitter VNO-NCW aangekondigd het initiatief landelijk te willen gaan uitrollen.

Verkenning Den Haag

In Den Haag gevestigde opleidingen zijn niet voorzien van een label of kenmerk op het gebied van ondernemen. Maar onderwijsinstellingen zien wel degelijk het belang, en er is sprake van een steeds hechtere samenwerking tussen onderwijsinstellingen, en in toenemende mate ook met het bedrijfsleven.

In de verkenning is gesproken met VNO-NCW West, de regionale vereniging van VNO-NCW in Noord- en Zuid-Holland. Daarnaast zijn De Haagse Hogeschool en Inholland meegenomen in de verkenning. Er is met die twee onderwijsinstellingen contact opgenomen, omdat het kwaliteitslabel is ontwikkeld voor een hbo-instelling. En daarnaast maken beide instellingen deel uit van de samenwerking rond CityLab Den Haag.

CityLab Den Haag

In 2015 zijn ROC Mondriaan, Inholland Den Haag, De Haagse Hogeschool, en Universiteit Leiden een unieke samenwerking aangegaan om ondernemerschap in het (v)mbo, hbo en wo te stimuleren. Eerder was bij alle onderwijsinstellingen (vmbo t/m vwo) het thema ondernemerschap en ondernemendheid al opgenomen in het onderwijs.

De activiteiten vinden plaats onder de naam CityLab en hebben als ambitie samenwerking, informatie-uitwisseling, delen van kennis en onderwijsinnovatie.

De gemeente Den Haag heeft een financiële bijdrage geleverd aan de opstart van het CityLab. Het doel van de samenwerking is ondernemende vaardigheden verder te borgen in onderwijs, en de activiteiten die daar uit voortvloeien structureel te maken.

Inholland

Inholland heeft kennis genomen van het kwaliteitslabel Ondernemen en is voornemens het idee mee te nemen als mogelijke toekomstige activiteit passend bij het zwaartepunt Creatieve economie en ook passend bij de opleiding Business Studies. Daarnaast is Inholland voornemens in gesprek te gaan met VNO-NCW West.

De Haagse Hogeschool

De Haagse Hogeschool en specifiek het Platform Ondernemerschap en Innovatie heeft kennis genomen van het kwaliteitslabel Ondernemen en het bijzonder kenmerk Ondernemen, en overweegt de mogelijkheden om bij de eerstvolgende accreditatierondes het kwaliteitskenmerk aan te vragen. De Haagse Hogeschool heeft periodiek en op verschillende niveaus contact met VNO-NCW (West).

Conclusie

Zowel binnen het onderwijs van Inholland als binnen De Haagse Hogeschool wordt ingezet op ondernemend gedrag en ondernemerschap. Uit eerste gesprekken blijkt dat er zowel bij VNO-NCW West als bij de Haagse hogescholen interesse bestaat om nader in gesprek te gaan over de toepassing van een kwaliteitslabel Ondernemen. Het is aan de hogescholen en VNO-NCW om dit onderwerp verder op te pakken, en een agenda te bepalen.

4) Afdoen motie oproep voor een actieplan ter uitbreiding van de voor- en vroegschoolse educatie en de vormgeving van de harmonisatie (rv119; RIS 288132)

In de raadsvergadering van 5 november 2015 hebben de raadsleden de heren Balster, Rogier en Lakerveld en mevrouw Waanders bij de bespreking van het voorstel van het college inzake Programmabegroting 2016-2019 (rv 119; RIS 285871) een motie ingediend over een actieplan ter uitbreiding van de voor- en vroegschoolse educatie. Deze motie is door de raad aangenomen. Hierbij informeert het college de raad over de afdoening van de motie.

De motie:

De gemeenteraad van Den Haag op 5 november 2015 in vergadering bijeen ter bespreking van het Voorstel van het college inzake Programmabegroting 2016-2019 (rv 119; RIS 285871).

Constaterende:

- *Voor- en vroegschoolse educatie voor de ontwikkeling van Haagse kinderen in het algemeen en voor kinderen met taalachterstand in het bijzonder van groot belang is;*
- *veel Haagse kinderen hun onderwijs carrière met een achterstand beginnen die later lastig in te lopen is;*
- *in het college extra middelen zijn gereserveerd voor het bevorderen van VVE deelname;*
- *momenteel ruim 30% van de doelgroepkinderen om allerlei redenen niet kan deelnemen aan de VVE in verband met wachtlijsten en dat dit ongewenst is;*
- *het Rijk maatregelen heeft genomen om de komst van IKC's (Integrale Kindercentra) en de harmonisatie tussen kinderopvang en peuterspeelzaal werk een extra impuls te geven en daarmee op termijn een sluitend en dekkend aanbod voor alle kinderen vanaf 2,5 jaar (leerrecht vanaf 2,5 jaar) mede mogelijk te maken.*

Verzoekt het college:

- *Zo snel mogelijk met een concreet actieplan te komen om (a) alle Haagse doelgroepkinderen te bereiken en een VVE plek te bieden in de eigen buurt en (b) daarbij in te gaan op de gewenste harmonisatie tussen kinderopvang en peuterspeelzalen en de uitbreiding van het aanbod van alle Haagse kinderen vanaf 2,5 jaar.*
- *De raad hier uiterlijk begin 2016 over te berichten.*

Het college geeft op de volgende manier antwoord op deze uitspraak van de raad:

Belang vve

Het college onderschrijft de mening van de gemeenteraad dat de voor- en vroegschoolse educatie (vve) voor Haagse kinderen in het algemeen en voor kinderen met een taalachterstand in het bijzonder van groot belang is. Kinderen met een niet-Nederlandse achtergrond kunnen zich bij de vve op een spelende manier de Nederlandse taal eigen maken. Kinderen met laagopgeleide ouders of kinderen van ouders met weinig middelen om de ontwikkeling van hun kind te ondersteunen, krijgen bij de vve de kans om taal- of sociaalemotionele achterstanden in te lopen. Maar kwalitatief goede kindvoorzieningen in het algemeen en de vve in het bijzonder hebben niet alleen als doel om (taal)achterstanden terug te dringen. De Sociaal Economische Raad wijst in het recente rapport ‘*Gelijk goed van start*’ (januari 2016) erop, dat investeren in kwalitatief goede kindvoorzieningen ook bijdraagt aan 21^e eeuwse vaardigheden die in een lerende economie nodig zijn, zoals creativiteit en samenwerken.

Wachlijsten en bereik vve

Het college herkent de problematiek met betrekking tot wachtlijsten voor kinderen die willen deelnemen aan de vve. Wij delen echter niet de aanname dat in verband met de wachtlijsten 30% van de doelgroepkinderen niet kan deelnemen aan de vve. Het non-bereik van 30% wil het college als volgt nuanceren:

- Deelname van kinderen aan vve is vrijwillig. Ouders kunnen kiezen uit diverse mogelijkheden voor de opvang van hun kind. Verspreid over de stad zijn er peuterspeelzalen en kinderdagverblijven met en zonder vve. Verder bestaat de mogelijkheid om gebruik te maken van gastouderopvang. Maar ook bekenden uit de omgeving (grootouders, burens, vrienden) kunnen het kind opvangen. Of één of beide ouders vangen het kind zelf op. Het CJG en de peuterspeelzalen en kinderopvang met vve voeren diverse acties uit om ouders te stimuleren om hun kind naar de vve te sturen. Het CJG licht de ouder voor over vve aan de hand van de Haagse Voorschoolfolder en de Taalspeeltas die aan de ouders van doelgroepkinderen worden uitgereikt. Ook wijst het CJG op de dichtstbijzijnde voorschool met beschikbare plaatsen. Via het programma Samenspel krijgen ouder en kind al vroeg met de voorschool in contact door voorlezen en andere activiteiten die de ontwikkeling van het jonge kind ondersteunen. Tenslotte organiseert de bibliotheek diverse activiteiten om de bekendheid van de voorschool te vergroten. Ondanks deze inspanningen zal er altijd een groep ouders zijn die om uiteenlopende redenen hun kind niet naar de vve zal sturen.
- Het CJG onderzoekt op basis van de doelgroepdefinitie, zoals genoemd in het Model Voorschool (RIS 247159) of een kind behoort tot de vve-doelgroep. Het CJG en alle Haagse peuterspeelzalen en kinderdagverblijven met vve zijn aangesloten op het registratie- en monitoringsysteem VVE-UP. Vanwege privacyregelgeving vraagt het CJG toestemming van de ouders om een doelgroepkind te registreren in VVE-UP. Niet alle ouders geven echter toestemming voor registratie. Hoewel steeds meer ouders toestemmen met registratie, geeft 3% van de ouders van doelgroepkinderen in de leeftijd van 0-12 maanden en 6,5% van de ouders met een doelgroepkind ouder dan 1 jaar geen toestemming. Een deel van deze ouders maakt wel gebruik van de vve, maar hun kind staat vervolgens niet als doelgroepkind geregistreerd. Hierdoor is het aannemelijk dat meer kinderen van de vve gebruik maken dan dat er officieel geregistreerd staan.
- Hoewel het werkproces van VVE-UP de afgelopen jaren is verbeterd, vertoont de cyclus van indicering en registratie nog steeds haperingen. Hierdoor staan sommige peuters niet als doelgroepkind in het systeem aangegeven, terwijl deze doelgroep wel op de voorschool zit. In onderstaande paragraaf zetten wij uiteen welke acties genomen worden om de registratie te verbeteren.
- Ouders met een doelgroepkind melden zich soms laat of op het allerlaatste moment bij de voorschool. Dat maakt plaatsing lastig. Temeer omdat het college en de voorscholen willen dat kinderen die al op de voorschool zitten daar tot hun overgang naar de basisschool moeten kunnen blijven.
- Peuterspeelzalen met vve werken op basis van het Model Voorschool verplicht samen met een basisschool. Sommige scholen hebben als verplichting dat het kind voorafgaand eerst naar de aangesloten peuterspeelzaal gaat.

Bij peuterspeelzalen met vve, die samenwerken met populaire scholen kan dit tot knelpunten leiden, omdat er een beperkt aantal plaatsen beschikbaar is en er in het (school)gebouw vanwege de bezetting van de school lastig is om uit te breiden. Sommige ouders kiezen er vervolgens voor om hun kind niet naar de vve te sturen.

Acties

Alle kinderen profiteren van de vve, maar zoals in het Model Voorschool staat omschreven is het doel om zoveel mogelijk doelgroepkinderen te bereiken. Den Haag heeft 3844 vve-plekken en telt 2400 doelgroepkinderen. Stedelijk zijn er voldoende plekken voor alle doelgroepkinderen. Op de wachtlijsten staan vooral kinderen die nog geen 2,5 jaar zijn of kinderen die niet behoren tot de doelgroep. Op dit moment staan er 180 doelgroepkinderen van 2,5 jaar of ouder op de wachtlijst. Dit aantal stijgt. Het college vindt deze stijging zorgelijk. Ter vermindering van de wachtlijsten neemt het college in samenwerking met het CJG, peuterspeelzalen en kinderdagverblijven met vve de volgende acties:

- Den Haag streeft zoveel mogelijk naar gemengde groepen, omdat kinderen zowel van elkaar als van leidsters of pedagogisch medewerkers leren. Doelgroepkinderen hebben echter prioriteit. Tijdens afzonderlijke gesprekken met de instellingen dringen wij met gebruik van de gegevens uit VVE-UP bij de instellingen aan om doelgroepkinderen met voorrang te plaatsen.
- Aangezien er stedelijk voldoende vve-plekken zijn, maar op wijkniveau soms niet, gaan wij door met het voeren van overleg met de vve-instellingen aan de hand van de cijfers in VVE-UP en de inzet van middelen. Het doel is om groepen met weinig doelgroepkinderen te verplaatsen naar wijken waar veel vraag vanuit de doelgroep is of binnen de bestaande middelen dan wel het aanboren van alternatieve geldbronnen het aanbod uit te breiden. Het college begon hiermee vorig jaar. Deze inspanningen hebben tot nu toe geleid tot het verschuiven dan wel uitbreiding van in totaal vijf groepen in Bouwlust, Moerwijk, Transvaal en Ypenburg. Zo kunnen wachtlijsten deels worden aangepakt.
- Uitbreiding van de vve-capaciteit is complex. In het collegeakkoord staan aanvullende middelen voor vve gereserveerd, maar het Rijk bezuinigt landelijk € 50 miljoen op het onderwijsachterstandenbudget. De vve wordt grotendeels uit het onderwijsachterstandenbudget bekostigd. Het is nog onbekend hoe groot de korting voor Den Haag is. Hoewel Den Haag in samenwerking met brancheorganisaties en de drie andere grote steden een krachtige lobby voert om deze bezuiniging van tafel te krijgen, is uitbreiding van de capaciteit gezien de mogelijke vermindering van budgetten op dit moment onverstandig. Wij willen ouders en kinderen zoveel mogelijk de zekerheid geven dat zij van begin tot aan de overgang naar de basisschool van de voorschool gebruik kunnen maken. De lobby om de bezuiniging van tafel te krijgen zetten wij met kracht voort.
- Het proces van indicering en matching vraagt om meer aandacht. Allereerst zet het CJG de acties voort om meer ouders te motiveren om hun kind te registreren in VVE-UP en hen te overtuigen van het nut van vve. Verder wil het college de samenwerking tussen het CJG en de voorscholen versterken, omdat er, ondanks de bestaande doelgroepdefinitie uit het Model Voorschool, tussen deze instellingen vaak verschillende beelden bestaan over welke kinderen behoren tot de doelgroep en welke niet.
- Wij zetten in op vereenvoudiging van werkprocessen, zodat beter inzicht ontstaat waar de knelpunten met betrekking tot capaciteit zich voordoen. Op dit moment zijn de instellingen verplicht om naam, adres en woonplaats van het kind in VVE-UP in te voeren. Dit proces is foutgevoelig, waardoor soms doelgroepkinderen wel gebruik maken van de vve, maar formeel niet als doelgroepkind geregistreerd staan. In afstemming met de voorscholen krijgen alle doelgroepkinderen waarvan de ouders toestemming voor registratie in VVE-UP hebben gegeven, dit jaar een uniek persoonsgebonden nummer, zodat de registratie eenvoudiger verloopt.

Gevolgen harmonisatie

De Tweede Kamer nam vorig jaar een motie aan met het verzoek aan het Kabinet om met concrete voorstellen te komen om Integrale Kindcentra (IKC) te realiseren. Het Kabinet heeft tot nu toe nog geen beleid of maatregelen geformuleerd om IKC's mogelijk te maken. De wet- en regelgeving voor dit sluitende en dekkende aanbod voor alle kinderen vanaf 2,5 jaar komt hierdoor nog niet van de grond.

Het college heeft samen met de VNG, de drie andere grote steden, de Onderwijsraad, de PO-raad en de brancheorganisaties voor Welzijn en Opvang bij het Rijk een pleidooi gehouden voor het ontwikkelrecht. Dat houdt in dat alle peuters recht hebben op minimaal twee dagdelen gebruik van een voorschoolse voorziening. Het Kabinet heeft echter aangegeven dat er geen aanvullende middelen beschikbaar worden gesteld om dit ontwikkelrecht te realiseren. Het Rijk maakte tijdens Prinsjesdag bekend een bedrag van € 60 miljoen beschikbaar te stellen om ouders die niet in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag een inkomensgerelateerde bijdrage te geven om hun kind wel twee dagdelen naar de opvang te sturen. De uitwerking van deze ambitie heeft het Kabinet nog niet gepubliceerd.

Wel heeft minister Asscher aangekondigd om met ingang van 1 januari 2018, onder voorbehoud van goedkeuring door het parlement, de financiering voor werkende ouders die gebruik maken van de kinderopvang, gelijk te trekken met de financiering van het peuterspeelzaalwerk. Asscher heeft onlangs concept-wetgeving over deze financiële harmonisatie gepubliceerd die naar verwachting vóór de zomervakantie aan de Raad van State voorgelegd zal worden. De plannen van Asscher houden het volgende in:

- Ouders die beiden werken of een gescheiden ouder met een kind dat minimaal twee dagen naar de opvang gaat, kunnen kinderopvangtoeslag aanvragen voor opvang in een peuterspeelzaal. Nu is dat niet mogelijk. Het organiseren en het financieren van een aanbod voor kinderen van éénverdieners of niet-werkende ouders blijft de rol van gemeenten;
- De gemeente mag na de invoering van de plannen, per 2018, geen onderscheid meer maken in de financiering tussen peuterspeelzalen en kinderopvang. De huidige financiering van vve per groep zal verdwijnen. Daarvoor komt naar verwachting financiering per kind in de plaats;
- In de nieuwe situatie gaan peuters niet meer naar de peuterspeelzaal maar naar de peuteropvang. Peuterspeelzalen zullen zich door de plannen van de minister moeten omvormen naar dagopvang met mogelijk gevolgen voor personeel vanwege overgang van de cao welzijn naar de cao kinderopvang en andere huurvoorwaarden, omdat de kinderopvang nu gebonden is aan commerciële tarieven.
- De MO-groep (branche-organisatie voor sociaal werk) wordt landelijk ingezet om peuterspeelzalen te begeleiden in het door Asscher voorgestelde harmonisatietraject.

De plannen van Asscher om voorschoolse voorzieningen te harmoniseren zijn een stap in de goede richting, maar hebben als risico dat de administratieve lasten toenemen en dat de versnippering van voorzieningen en geldstromen niet worden aangepakt, maar eerder versterkt worden. Het college ziet de harmonisatie echter ook als kans om de vve-capaciteit uit te breiden, omdat een deel van de ouders die nu gebruik maken van de door de gemeente gefinancierde peuterspeelzalen en kinderopvang in de nieuwe situatie een beroep kan doen op de kinderopvangtoeslag van het Rijk. Hierdoor kunnen wij onze budgetten gerichter inzetten op de vve-doelgroep. Wel vraagt deze systeemwijziging om een zorgvuldige voorbereiding en overgang van het huidige peuterspeelzaalwerk naar de nieuwe situatie. Hierbij hoort ook een adequate frictie-financiering.

Acties

Het college wil, als deze harmonisatie doorgang vindt, deze stelselwijziging zorgvuldig voorbereiden. Op dit moment worden alle voorschoolse organisaties en de schoolbesturen geïnformeerd over de wetswijziging van minister Asscher. Deze partijen krijgen ook informatie over de gevolgen die de wetswijziging mogelijk heeft voor hun (interne) organisatie. Verder onderzoekt het college verschillende scenario's hoe de harmonisatie in Den Haag vorm kan krijgen. Daarbij staan de uitgangspunten centraal dat:

- De harmonisatie in Den Haag zoveel mogelijk het ontwikkelrecht voor peuters moet ondersteunen en binnen bestaande gemeentebudgetten moet blijven;
- De inpassing draagvlak heeft bij schoolbesturen en voorschoolse voorzieningen;
- De inpassing van de nieuwe wetgeving bijdraagt aan het wegwerken van wachtlijsten en zoveel mogelijk kinderen die het nodig hebben een plek geeft op een voorziening van vve-kwaliteit;
- Het perverse prikkels van de huidige relatief lage ouderbijdrage wegneemt, maar tegelijkertijd toegankelijkheid van voorzieningen waarborgt;

